

İşverenler Sendikası Başkanı A. İlmen'i işçiler protesto etti

İşverenler, işçi sendikasının boynuna bir kement atmak ve iki ucunu elinde tutmak istiyordu

İşçi Sendikaları Birliği 10 şubat pazar günü Eminönü Halkevinde mühim bir protesto toplantısı yaptı. Toplantı, Adalet Mensucat Fabrikası Müdürü ve sahiplerinden ve Mensucat İşverenleri Sendikası Başkanı Atuf İlmen'in İşçi Sendikaları zaafa uğratmak, Tekstil Sendikasının idarelerinden Başkan Bâhir Ersoy, Genel Sekreter Şaban Yıldız, Sekreter Muhammed Özerkan'ın sınıf muademi tohumlarını atmaları itham etmek, sendikali işçilere sosyal yardımı kesmek, işçileri sendikalardan istifaya mecbur bırakmak istemesini protesto için yapılmıştır.

Toplantıda belirtilen fikir ve mütalâalardan ilham alarak bir arkadaşımız şunları yazmıştır:

İhtilâf çıkarmaya değil, (H i r) çukarmaya, karışmaya da kütle değil "kalabalık, görmeyi, mücadeleyi sosyalizm için yapmaktır."

İhtilâf çıkarmaya değil, (H i r) çukarmaya, karışmaya da kütle değil "kalabalık, görmeyi, mücadeleyi sosyalizm için yapmaktır."

Toplantıda belirtilen fikir ve mütalâalardan ilham alarak bir arkadaşımız şunları yazmıştır:

sendikası işçileri de ben himayet edeceğim diyor. Ve yine diyor veya demek istiyor ki: İşçi sendikaları yalnız ve yalnız randımanı ve istihsalı arttırmaya mahsus bir işleme eliahdır ve işve-

renin kanunî ve sosyal mükellefiyetlerini hafifletecek bir yardımdır.

Ya ne değildir? Ücret meselelerine burununu sokamaz, iş yönetiminin yürütülüne

Devami sayfa 3 de

Garsonların Hâlâ dertleri ölenmedi

15 - 17 saat çalışıyor ve sadece 50-60 lira alıyor

Şehirimiz lokanta, otel ve eğlence yerleri işçileri sendikası yönetimi kuruluşa İsmail İnan arkadaş tarafından mühim bir takdir verilmiştir. Bu takdirde yüzde onlar, iş müddetleri, iş ehilbeleri gibi esaslı ihtiyaçlara temas edilmmiştir. Bu takdir üzerine sendika, Çalışma Bakanlığında dikkate değer bir yazı göndermiştir.

Önemine binaen bu yazıya aynen neşrediyoruz.
Çalışma Bakanlığı Makamına
Çalışma Bakanlığında işçilerin durumuna ilişkin olarak yazılan yazıya aynen neşrediyoruz.
Çalışma Bakanlığında işçilerin durumuna ilişkin olarak yazılan yazıya aynen neşrediyoruz.

Devami sayfa 3 de

Tekel Bomontı ve Liman - Dok işçileri saat ücretlerine zam talebinde bulundu

Liman işçileri işçi yemeklerinin ıslahı zaruretinin de belirterek bu işin düzelmesini istediler

Uzun müddetleri devam eden Tekel Sendikaları uzun fazla mesai ve ücret zammı yeni bir safhaya intikal etmiştir.

Tekel Bira Fabrikası işçi müessesileri bu sahat Tekel Genel Müdürlüğüne müracaat ederek toplulukla iş ihti-

lâfı çıkardıklarını bildirmişlerdir. İşçi müessesileri işçi ücretlerine yüzde ellî zam yapılmasına istemekteyiz.

Diğer dokuz Tekel fabrikası işçi müessesilerinin de zam talebi için Tekel Genel Müdürlüğüne başvurarak ücretlerin yüzde ellî nisbetin-

de arttırılmasını isteyekleri söylenmektedir.

Diğer taraftan Liman, Doklar Gemi Sanayi İşçileri Sendikası da toplulukla iş ihtilâfı çıkarmışlardır. Sendika ihtilâf sebeplerini ve isteklerini dört maddede halinde şöyle hülasa etmiştir:

- 1 — İşçi saat ücretlerine seyyanen 30 ar kuruş zam yapılması,
- 2 — Evli ve çocuklu işçilere ayrıca saat başına 5 er kuruş zam icrası,
- 3 — İşçi yemeklerinin ıslahı,
- 4 — İşçi müessesileri ve sendika temsilcilerine maddi teşekkül bir iznibat komisyonu teşkil.

Bu taleplerin kabulünü istiyoruz.

SENDİKALAR BİRLİĞİ ve POLİTİKAYA ALET OLDUĞU İDDİASI

Neşredilen beyanname ile sürülen ithamlar ve fikirler

Birlik ve Politika İşçi Sendikaları Birliği Yönetim Kurulunda vazife takdimi yapıldıktan sonra ilk iş Birlikten çekilmiştir. Basın Teknisyenleri Sendikası Başkanı İbrahim Bilge ile Demir ve Maden İş-

ya İşçileri Sendikası Başkanı Üzeyr Kuran Yönetim Kurulundan istifa etmiş, ayrıca kurulları toplanınca kadar Sendikaların da Birlikle olan hukukî ve fiilî ilişkilerini kestiklerini belirtmişlerdir.

Bu konular Birlikte görüşülüş ve bir komisyonun bu sendikalar Yönetim Kurulları ile temas etmesi kararlaştırılmıştır. Bu snada Etilik Başkanı Vekilîliğine getirilen Basın Teknisyenleri Sendikası Yönetim Kurulundan Seret Hıval, kadim sendikası Yönetim Kurulunu mahkemeye vermiş tek lif üstadıdır. Seret Hıval göre, Sendikasının Yönetim Kurulu Birliğin siyaseti alet olduğuna ileri sürerek istifa yazısı göndermekle suç işlemiştir.

Sendikalar Birliği sabık Devami sayfa 3 de

DARILMACA YOK

Plan, Tekel odun ve harika-i hâkikat

Planlılarla planlar tartışılıyor. Milletle mi kalacağız, ferden ferda mı? Birinci Tanpınarı, ikinci tez, hükümet adına Ticaret Bakanının. Hükümet istihlâlden istihlâle kadar uzanacak bir plânla yayılacaktır. Kaanaide Tanpınarı yayılacaktır. Ya plânızın halinden plânlı gelen deyin bekleyecek, yahut milletle de, ferde de kalkınması terdaya bırakacaktır.

Orman dâvasında ilk zihniyet çarpıyor: Kereste ve odun.

Günlük politika odunu, mülli politik keresteyi tutuyor. Ve ikisinin müşterek savunma silâhi: Sopa!

Tekel, Cibali tamir atelyesini "İnanışsızlığın bânâsı", lügvetmiş Halûkî bir Tekel'in "İzumsuzluğuna binaen, lügvetilmesini bekliyor."

Bazan tersine oluyor: Barika-i hakikatın müadeemi efkâr dogabiliyor. Evvelî Mercan atıldı. Sonra Şehir Meclisi birbirine girdi.

SİMSEK

İşverenler Sendikası Başkanına

Garsonların dertleri

Başarısı sayfa 1 de kontrol edemez, kolektif mi kavveleri hükmi şahıs hal ne gelecek İplerinin uc iş vercinin ellerinden çıkamaz.

İş hukuku ve sosyal adalet mevcut temel içtimai nizamınan bir parçası hale gelmiştir. Bu Çalışma Bakanlığı, bu sendikalar, bu federasyonlar süs için kurulmadı. Emek sermayenin bir parçasıdır amma işveren derebeyi değildir. İşverenin işçinin teneçerleri ayrı kayırlar. Türkiye işçi sınıfının hak ve menfaatlerini savunulmasını bugüne ulaştırın yıl olduktubünden gelmedi, fermanın kendi muadele kuvvetinden alarak büyüdü, gelişti.

Milli ekonomi ile sosyal bölünmeler zehinden bahsedilebilir. Bunun adı da galiba -Sosyal Adanlet- tir ve bu konu ile ilgili kanunlar tericum edilecek yürürlüğe konmadı, galiba devlet olarak ele alındı ve millet olarak benimsendi, ve daha alınacak ve benimsenecekler de kuyruğa girmiş sıra bekliyor.

Tam bu sırada belki de eski bir alışkanlıkla sosyal adaleti karaborsaya düşürmek istiyorlar. İplik değil ki gızıl bir mahzene sıkıştırırsanızlar, bazarın kuvveti değil ki teyşvi sanayiyeyi düşürsünler, vergi değil ki arka kapıdan yurtdışına. Ota (emek) denir, (insan) denir, (vatandaş) denir. Canlıdır der ses verir. Sene de 1800 değil 1952 dir.

İşverenler Sendikası bir kuvvet gösterisine girişmiş. Kendi bakımından zamanı ile yaşıyor. Ve ilk selenseyi de çekmiştir. Çekmiştir ama yurrukları ve biz nın içinde gayri zimani. Bizimkiler biraz sarısdı zmma diye gelmedi. Ve gelmeyecektir. Bu işin ezgılığını vail yapamaz. Çalışma Bakanlığını yetkililerine beraber C. Savcısını düdüğü de ötmelidir. Bu arada Tekstil işçilerinin, teras ve hâkından emin tavırlarını da takdir ve tebrik etmeli dir.

Öyle bir çağa gelmiş bulunuyoruz ki, akli işverenler veya sendikalar, devrim işçi ordusüyü parçalamak işi verisi değil, disiplinli işçi sendikalarıyla toplanıp zarfılı milli ekonomizmin inşifası bakımından prensip edimeldirler. Bu ayrıca onların yararından da Mekelepli -ayrı muadelesi gibi sendikacılar sendikacılar karşı kendi çıkarlarına kullanmak istemelerini tepelemlenmeye değil daha çok bir beyneye götürmektedir. O, artık işçiyi kavvelerden toplu

yamyayacaktır; sendikalardan bölük bölük, tabur tabur ve liste halinde düvet etmek zo rundadır. Bu çeşit darbeler karşısında bocalansa bile şarışınılmayacaktır. Hiçbir işçiyi sendikamızdan istifa ettiremez vecekler ve böyle bir galeftin kurbanları da geçici menfaatlerini değil uzun vâdeli garantilerini yeniden sendi kaya dört elle sarımlamakta olduğunu kısa zamanda anlayacaklardır.

Şu noktaya da belirtilmek ki bugünün Türk işçisi kanunuz hareketleri adıyla ve mahkemelere götürmekle ustalaşmamış olsa bile kat'olmaya bu yoldan ayrılmırlar kararlıdır. İstidatları adedi bini geçse de, celseler ayardırı sürse de, dil, lisans ve hayecanı sürse de o bu yoldan ayrılmayacaktır. Adalet anlayışının tekâmülüme uygun karakterde ve hak tesliminde casaretili, modern bilgüli hâkimler m a g d u r Türk işçisinin gönüllü avukatlarıdır.

Bütün sendikacıların, yüzlerce kongrenin, üzerinde işlerle dürukları ve binbir mîsalle tekrarladıkları "İş Hukuku Mevzuatını", kifa-yetsizliği; kifayetsizliği değil de tamamile işveren lehine ve yararına bulmuş bu hâdiseyle en kat'olubirincisi delilini ortaya koymuş tur. Totaliter devrin derin çarşma meyveleridir, zor karıştıma gerden kırma mahiyetindeki lütufları maalesef 14 mayıstan sonra da benim semmiş, silbaştan yerine restorasyona gidilmiştir.

Sendika kurma hürriyetinin minakasasından çok ev-

velleri adı bir (İş Kanunu) bugünkü telâki ve icaplarına ne kadar cevap verebiliyorsa, lonelar ve esnaf dernekleri zihniyetile hazırlanmış bir (Sendika Birlikleri Kanunu) ve devrede kulak (İşçi Sigortaları), grev ve lokavt devrine gerin sermaye ve emek münaabeçterleri hakikaten bir çözüme sokmüştür.

İhtilâfa tahakküm sistemi, devletin bitaraflığını kanunlar hururduna tarafların işçi bulunuslarıyla mümkün kılar. Mevzuatın yüzde sekiseni işverenler lehinedir. Böyle sakat ve tekefârları işçi hukukundan doğacak ve mütemail hale gelecek bir (İş Ahlakı) milli ekonomiyi olduğu kadar Türk işçi sınıfına da zararlıdır.

Büyük Kurultay toplanmış, diş sayılar ve vakıflarla konuşulmuş. Parti politikalarını münakeret salomonun kapışın daki vestiyere asarak anıdan doğma yuvarkal mayaya oturnmuş. İşçi sınıfının ragduyuşu, menfaatleri ve hakları millet önünde ve devlet himayesinde dile gelmiştir. Bilginler futuruza ve tarafa, delişeler korkusuz, stenofot telâşsız çahılmış, emek ve sermaye münaabeçterleri yeniden toptan ele almışlardır. Hükük devletindeki işçi sınıfı (hükük hak) istiyor.

Ayrıca, üç bin antidemokratik kanunun değüştürülmesi gerekçesinde ön plana alınmış (insan Hakları Beyannamesi) nin antidemokratik iş hukuku mevzuatında ilk plana alınması elbette ki adalet ölçülerine en uygun bulunacaktır.

Sendikalar Birliği

Başarısı sayfa 1 de yonetim kurulu venedikari ve Basın Teknisyenleri Sendikası üyelerinden Mehmet Düzman, Serif Hıncal, "işah kemeye verme", teklifini işçilerine Birlik Yonetim Kurulu üyelerine hitaben dikikate değer bir mektup yazmış ve gazetemize göndermiştir. Bu mektubu 2 inci sayfamızda acaaktız.

Diğer taraftan Basın Teknisyenleri Sendikası, Birlikten niçin çekilmek istediklerini belirten bir beyanname yayınlamıştır. Bunda şöyle denilmektedir:

"Yaptıkları her oturumda halkı tebedden meselerle gah gah gelinecek kadar türlü gâhli sendişlerin zemini olan bu sendişlerin emellerinin tamamlanmasını basamak olmaksızın ziyesüyle Yonetim Kurulunun amali olduğu bu karar, işçi sınıfını, hiç olmazsa menâup olduğumuz Send-

dikayı bu fâsit daireslen kur takacaktır. Şu Birlik Genel Kurul toplantısını cefayarı tırtı ve kongreye tekkâdüm eden günlerde bazı yerlerde yapıldığı söylenen ve çok mahrem tutulduğu halde şu işçi bulan toplantılarla, yeni seçilen Birlik Yonetim Kurulundaki yazife takimsinden evvel yukarıda bahsettiğimiz eseriyete dâhil bazı üyelerin (Birlik başbağı seçilmek bas kanlık divanının yukarıya katılmaması kimşeler sempatik görünen kimşelerden seçilmemesi vâdiedin işçilerin alamayacağı) ile ilgili sorulerek politika yaptıkları istemesi de ayrıma kararımıza saik olan sebep lerdir birtakıdır.

Arkadaş! Artık seni temsil yetkisini kullanmak gereftin, bir nevi yeni ilâhiye gibi sırtlarına geçirtiler senin alın terin ve devam e-

Hesabiyeti itibariye hiçbir it kolona benzeniyi it kolona iş Kanununun esas teklif edilecek maddelerinden faydalanılmamaktadır. Halen 935 yuhun iş iş partileri altında ve aynı ücretle çalışmakta olduğumuz yapıdaki bazı meslekler için teklif eder. On hakikâten devriye çalıştırılır.

1 - Yıllardır bir hizmet bir ibtilit mevzuat olarak devam edegel ve ekâmı umumiyye de tik-sindirecek şekilde bir hal alsa %10 larin bir neticneye bağlanmasını olmas bunun çok mîsallerinden birini teklif eder. On bilincine vatanşadın hayâletini ifade eden ve mukadderatına amil olan bu ihmalde iş mühim sebebin meydana geldikini görüyor-

a) İşverenler yıllardır bir halk dâvâsi hazırlamış %10 lara para tabii emellerine işçi verilmemesi ki buna ihkâkından bahs etmiş vermiş teklif yapıyor.

b) İhtilâf ve hâttâ bir halka karşı emet olarak kullanılmak üzere ihkemazma %10 lara konan ücreti de aldıkları paraları kasavetle emet kayıtlarına işçi bulunması bu mevzuat bir vatanşadın topluluğu itinasız edilmektedir.

c) Vatanşadın işçi hak tanıyan Anayasası ve bir vatanşadın haklarına devrinin teccazv etmemesi alela muvazaa emetler hukuk nizamından rahatsız işçi bir hükümetten kendilerini vatanşadın teccazv etmemesi için bir hâdiseyi kalınmakta olduğu keşifçisi işçilerine teplanmaktadır. Bu kanunla ortadan kaldırmak işçi bu haklarını sahiplenme veridinde işçi çıkarılmak karında gerinin sermaye dâvâsine gâhibin gerinin sermaye kendilerini vatanşadın teccazv etmemesi için bir hâdiseyi kalınmakta olduğu keşifçisi işçilerine teplanmaktadır. Bu kanunla ortadan kaldırmak işçi bu haklarını sahiplenme veridinde işçi çıkarılmak karında gerinin sermaye dâvâsine gâhibin gerinin sermaye kendilerini vatanşadın teccazv etmemesi için bir hâdiseyi kalınmakta olduğu keşifçisi işçilerine teplanmaktadır.

2 - Bunun dışında kalan, ücretli çalışan işçiler işçilerde da arzıdıkları ücretlerini arıyor. Bu arada 40-60 lira gibi bir ücretler talep ediyorlar. Bu hakları ihkâk etmek istiyorlar.

3 - Nüfus, 50.000 işçi çalıştırılmakta. 10 kadim işçi çalıştırılmakta. İş Kanunu mevzuatına istinaden Bakanlar Kurulunun yetkili olduğuna işçilerin nüfusuna emyolunak olan işçilerin

Kartal çimento fabrikasında ölüm faciası

Kartal'daki Yunus Çimento Fabrikasında bir müddet evvel makinelere arasında felâkî şekilde can veren Mustafa Öztörenin ölümü hakkında da Savetliye için bir ihbar yapılmıştır. Bu ihbara göre zavallı Mustafa Öztören bir cinayete kurban gitmiştir. Yani kendisi kasten makine üzerine atılmıştır. Savcılık faciâ mahallinde 5 vâdilik bir heyetle keşif yapılmış ve tahkikatı genletilmştir.

mevzuat bu hükümler tarih edilmemesi olmas vatanşadları iş ve işçiyi dışarı iten grup muamelesi tibi tutmaktadır iş bu işi destekleri ve hükük nizamlatılması kâhili teklif eder.

4 - Sanifima işçilerinin müddetinde çalışarak bedenden ve zihnen bir muvazaa çalışmalarıdır. İhtilâfın müddetinde çalışılmadıkları için hakları ihkâk edilmiştir. Halen 11 saat kabul edilmiş mevzuat 15-17 saat arasında devam etmektedir. Esasen Kurularda (sıralı işçiler) diye konulan hükümler %50 mîsâdîdâti işçilerine uygulanması istenmektedir. İşçi bulunması da 8 saat arasında işçi tutulması istenmektedir. Aynı zamanda işçilerle münafk perçülünün işçiler arasında en azır buldukları işçiler daha aşırıktan çalıştırılmamalıdır. İşçilerin çalıştırılmaması için mîsâdîdâti işçilerin çalıştırılmaması istenmektedir. İş Kanunu gereğince işçilerin zararı olan dâhîl talimatnamelerinin ancak %10 a teklif eden işçilerine bulunması bu amil işçilerine iş kadar emet indirilmesini de devletin işçilerin çalıştırılmaması için mîsâdîdâti işçilerin çalıştırılmaması istenmektedir.

5 - Kurularda arzıdıkları hakları üzerinde oturdular oturdular. Sendikaların emellerdenberi çalışmalarına rağmen mîsâdîdâti işçilerin çalıştırılmaması istenmektedir. İşçilerin çalıştırılmaması için mîsâdîdâti işçilerin çalıştırılmaması istenmektedir. İş Kanunu gereğince işçilerin zararı olan dâhîl talimatnamelerinin ancak %10 a teklif eden işçilerine bulunması bu amil işçilerine iş kadar emet indirilmesini de devletin işçilerin çalıştırılmaması için mîsâdîdâti işçilerin çalıştırılmaması istenmektedir.

Uzun zamandır devletin emet dâhîl müddetinde çalıştırılmaması istenmektedir. İşçilerin çalıştırılmaması için mîsâdîdâti işçilerin çalıştırılmaması istenmektedir. İş Kanunu gereğince işçilerin zararı olan dâhîl talimatnamelerinin ancak %10 a teklif eden işçilerine bulunması bu amil işçilerine iş kadar emet indirilmesini de devletin işçilerin çalıştırılmaması için mîsâdîdâti işçilerin çalıştırılmaması istenmektedir.

Nihayet her günün emet arıyor. Kurularda işçilerin çalıştırılmaması istenmektedir. İşçilerin çalıştırılmaması için mîsâdîdâti işçilerin çalıştırılmaması istenmektedir. İş Kanunu gereğince işçilerin zararı olan dâhîl talimatnamelerinin ancak %10 a teklif eden işçilerine bulunması bu amil işçilerine iş kadar emet indirilmesini de devletin işçilerin çalıştırılmaması için mîsâdîdâti işçilerin çalıştırılmaması istenmektedir.

İş Kanunu gereğince işçilerin zararı olan dâhîl talimatnamelerinin ancak %10 a teklif eden işçilerine bulunması bu amil işçilerine iş kadar emet indirilmesini de devletin işçilerin çalıştırılmaması için mîsâdîdâti işçilerin çalıştırılmaması istenmektedir.

İş Kanunu gereğince işçilerin zararı olan dâhîl talimatnamelerinin ancak %10 a teklif eden işçilerine bulunması bu amil işçilerine iş kadar emet indirilmesini de devletin işçilerin çalıştırılmaması için mîsâdîdâti işçilerin çalıştırılmaması istenmektedir.

Yonetim Kurulu
Yunus Yik

BÜYÜK HİKAYE

Bereketli topraklar üzerinde vaşyoruz

Tefrika No 6

MAL CANIN YONGASI

Geçenim o bağçığında uyanan Yusuf, yattığı yerde doğrudur. Herkes uyuyor, yalnız Köse Topal, köşesinde, omuzunda yorgani, mum ışığında bara sayıyordu.

Yusuf gözlerini ovaladı, gerindi.

"Topal ağa!," diye seslendi. Köse Topal paraları saklamışa çalsürken:

"O kiim!," dedi.

"Pâlike vakti oldumula?,"

"Yat yat," dedi Köse Topal, vakit er daha..

Yusuf tekrardan yattı. İkinisi sefer uyanıldığı zaman tam vakitti. Üst katta bir çarlar saat ömeğe başladılar, bir çocuk ağladı, bir kadın uyuklu uyuklu söyledi ve pehivan Ali kuvvete yelendi.

İflâşışın Yusuf:

"Deri!," dedi, Alfıyı dürttü:

"Ali, Ali lan, Ali!!!,"

Pehivan Ali inledi. Yusuf tekrar sarstı, sonra tekrar. Ali nihayet doğruldu. Kocaman yumruklarıyla gözlerini ovaladı, başını kaşısı, eszerdi.

"Heç halim yok hey Yusuf. Geçerimom vallah.."

"Ben de, dedi Yusuf. Benim de heç halim yok a nörek kardaş.."

Köse Hasan'ın dürttü. O ölü gibi upuzun yatıyordu.

Üst katta hareket iyiden iyiyeye artmıştı. Bir erkek bo-

ğula boğula öksürdükten sonra gurultuyle tükürdü. Bir çocuk lak kardaşını uyardıyordu. Bu sırada mahalle bekçisi aher kapısında durarak düdüğünü içeriy kuvvete üfledi. Solla:

"Haydin hey milleeet! diye bağardı, iş başına haydin.."

Millet işbaşı yapmak için gidince, Köse Topal yorgani tepesine çekip yattı. Bir türlü uyku tutmuyordu. Akında her Hidayetin oğlu.

Gündüz, aher kapısında durup ettığı zevcelikler hatırladı. Sonra birdenbire düdüğüni ki, oğlanın babası da, emniisi de hürsu, vacibi, yol başıcı insanlardı. Babası candarmaya kurşunuyla, emniisi de Kayseri'de darağında can vermişti.

Yorgani atıp yataktaki oturdı. Zifiri karandıktı. Uzaklardan fabrika gurultusu geliyordu, arada beki düdüğü duyuluyordu.

"... şu sıra gelverse? Çıkar lan paraları dese?,"

İki yanına korkuyla baktı.

Oğlan usuldan geliverse de, çıkar lan paraları, dese, "başırlım!," diye akundand geçirdi. "kim duyacak? Yukardakılar işe gittiler tekiml.."

Karşı koysa, gücü yetmi-

Yazan: Rüştü CEYHAN

yeekti, oğlan güçlüydü. Yüreği kötu kötu çarpıyordu. Kibririni arandı, buldu, çaktı, mumu yaktı. Yataktan usulca çıkıp, don paça, ahırta ta öbür başına gitti. Kulak verdi. Sonra çömeldi, yeriyeli yekladı. Üç kulhuvallahıye bir elham okuyup iki yanına üfledikten sonra cüzdanını koyunundan besmeleye çıkardı, gübre yığınına besmeleye eştü, cüzdanı besmeleye koyup üzerine ilk gübreyle kuyup örttü, çipalak ayaklarıyla bir güzel çignedi, yatağına döndü ve mumu üfleyp yorgani tepesine çekti.

Dışarda fırtına çıkmıştı. Karşı ahırda Hidayetin oğlu, rüya görüyordu. Köse Topal'dan iki kayme istiyordu, Köse Topal vermeyordu. "se ni bana sayıyla mi verdider dümbük?," diye gırtlamağı sıkiyordu, sıkiyordu.

Köse Topal'ın yuvalarından fırlayan göz bebeleri! Göz bebeleri büyüyor, büyüyor. Kocaman birer bomba oluyolar. Hidayetin oğlunu öylece bırakıp, elinde cüzdan, kaçıyordu, lakın gözler. Gözler de peşinde. Bir kışeyi dönüyor, çamurlara bata çıka nefes nefese kaçıyordu, açık bir kapıdan içeri dalyordu, kapının kanadını

kapayıp beklıyor. Elindeki cüzdanı bir kumut. Bakıyor. Cüzdan ırılı yafıklı yanlar ve akrep yavrularıyla dolu. Cüzdan elinden atacak deni, yılan yavrularından birine blegine dolanyordu, can havliyle bağırmağa başlıyordu.

Hidayetin oğlu kendi sesinden uyanarak, yatağına doğruldu. Terlemişti. Şu dümeğe diye kalktı. Dışarı çıktı. Ahırın duvarına çöğürdükten sonra, Köse Topal'ın yattığı ahıra taraf baktı:

"Ahıra varsa, tepesine çökse kerhanacının.. Kim ne bilecek?,"

Birdenbire vazgeçti. Gündüz ahırın kapısına dınelp ettiğii zevcelikleri hatırlamıştı. Yerden bir taş aldı, hiç sebezmiş, Köse Topal'ın ahır kapısına attı. Sonra yatağına döndü, yorgani tepesine çekti.

İŞİN AĞIRLIĞI VE ÜCRET AZLIĞI BAVINDA

— III —

On beş gün geçti.

Bu on beş gün içinde, iki defa onara aldılar. Yusuf'un gündeligi üç yüz yirmi kuruştı, Şu kocaat Hasan'ın üç yüz otuz beş, Kırna tabında çalışan Pehivan Ali'nin de üç üllü.

Yusuf'la Ali on beş gün içinde hiç avara kalmadın çalışmışlardı. Köse Hasan, on beş günde beş defa avaralık vermişti. Şu kocaat Hasan'ın bu gibi sularını on iki saat ta iliklerine işlemiş, işten sonra değışecek kurşu çamasırlı olmadığını, öylece yatmıştı. Böğüründe kurşun gibi bir sancı, soluğuna alamıyor, kıvrılıp kalyordu. Pehivan Ali'yle Yusuf'un üstbaşları kuruyuydu ama, ikisi de pamuk tozundan yılmışlardı. Genizleri yanıyordu.

Köse Hasan:

"... kardarlar, diyordu, bu sulu "kocaat benim" idâmı kışecek İrgatbaş'ya dısek, beni başka işe virmezola?,"

Kimse kulak asmadı. Zaman zaman, onu yatağına iki kat kırılıp savuştular. En son-seferinde, her zaman daha halısızdı. Böğrü öyle sancılandıyordu ki.. Yan yattı olmadı, sağa döndü olmadı, sola döndü olmadı.

Ortalığı süpürmekte olan Köse Topal yama sokuldu: "Öyle mi? dedi, nolyon?,"

Hasan iki kat:

"Nebilyim vallaha Topal ağa. Soluğumu alamıyorum.."

"Niren ağıryor?,"

"Nibleyim vallaha. Börium mi dısem, börium mi dısem, yörem mi dısem.. Duramıyorum, gerberiyom.."

Köse Topal çömeldi: "Kendini üstünöşünmü? dedi. Koyunuda parın muran varsa vir de sana işecek bir çay kaynadımı. Bi de Giripin yut, bi geyiğin kalma?,"

"Köse Hasaa düğündü, düğündü. "Mesrif,e boğul-

mak işine gelmedi. "Yok ağa, dedi, sağ ol çöçer zahar.."

Köse Topal hürula kalyor. İçinden "Geber!," diye seslendi, "gecermiş.."

VE İSTEN ÇIKARILMIŞ

Öğle paydosunda Yusuf, Ali işten geldiler.

"İrgatbaş yerine adam geldi, habarrın olundu, dedi. Köse Hasan hâlâ sancılanıyordu. Kaygıyla baktı:

"Essahtan mi be kardar, dime be!,"

Pehivan Ali yorgani başdağ kurmuştu: "Essahdan!," dedi. Yusuf:

"Pâlike bu, diye burununa kaşısı, nirdi arkadaşımın diye sordu, hasta dedim, bu işin ehli değılledi.."

Köse Hasan içini çekti. Berkiler somunla tabanı hevalarını yemeğe başladılar. Köse Hasan'ın karnı çek açğıldı ama çarışmadı, belki.. Çarışmalarına önlümlü, lakın belli etmezdi, bakmadı bile.

Yemekten sonra pakelerinden birer çığara yaktılar. Neden sonra Yusuf'un ağızına geldi:

"Niren sancılanıyor?," diye sordu.

Köse Hasan:

"Bilyim mu ki? dedi. Şardan ağır, şöyle. Şuralar işte. Börium mi, börium mi yurem mi. Nebilyim kardar, duramıyorum.."

Günler geçti. Onu arayan soran pek olmuyordu. Ötekiler işlerine gidip geliyorlardı. Yalnız Köse Topal arada sırada soruyorsa da, "berif, töbe. Ölüp ölüp gidiyor, paraya töbe kıymıyor?," diye Yusuf'la Ali, on iki saatlan on iki saata, onu da yemeğe buyur etmekte bulunmuş unmuşlardı. Bir gün işe giderken, Yusuf:

Devanı

İŞÇİ HAKKI

Haftalık Gazete

Müstakil Siyasi

Gonderilen yazılar geç verilmaz.

Yıllık abonesi: 520 kurus

Altı aylık 260 "

İlan tarifesi

Başlık 20.00 lira

Resmî ilanların bir santimi: 2.00

Kongre ilanları 7.50 "

Doğum, nisan, düğün ve ölim ilanlarında bir bir ücret almaz.

Diğiz ve Terip İstanbul Matbaası

Baskı: Gün Matbaası

İŞÇİ ARANIYOR

İş ve İşçi Bulma Müdürlüğündü.

1000 lüstik işçisi kadına, 25 bobinci kadına, 2 bobinci ustası kadına, 2 terzi kadına, 15 ev hizmetlisi kadına, 5 kaldırımcı erkğe, ayrıca çirkirki, ipek bükümce, masuracı kadımları bir mahalbeci ustasına, bir havagazi ve elektriki çamasır makinelere ilve mutaf levazımatı tamericisine İhtiyaç vardır.

İsteklilerin Müdürlüğümüze müracaatları.

HEREKEDE HAKSIZ YERE

İSTEN ÇIKARILAN MÜMESSİL

Herke (Özel) — Hereke Fabrikasının on senelik bobin dairesi ustabaşını olan sendikamızın sabık başkanı İsmail Kaçarel, ustabaşılıktan alınmıştır. Yerine bu işten hiç anlamıyış müflis bir patates tahir getirilmiştir.

İşçiler bu haksız yer değıştirmeyi teşessürle karışalmışlardır. Fabrika yeni müdürü Cevat Alparın bu işi düzleteceğii umulmaktadır.

(M.Ö.)

DE. HÜSNÜ DOĞANÇAYA

ACIK TEŞEKKÜR

Aralık 952 ayında İşçi Si. gortalları hastahanesinde senelerden beri çekmekte olduğum fitik'tan mütevellit ameliyat yapıparak beni bu dertten kurtaran Doktor Hüsnü Doğançaya ve hastahane de yaptığım müddetce beni ihtimalları tedavi eden diğer Doktorlara alenen teşekkürü bir borç bilirim.

Bu teşekkürümün kendilerine şazenizi vasiyatıyla duyurulmasını rica ederim. Saygular.

İspirto Kısım İşçilerinden

38 Kart sayılı Necip Şenkaya

BİR FABRİKA MÜDÜRÜ

MÜMESSİLİ KOMVUS

Kirikale (Özel) — Top fabrikasında senelerce verip miyen fazla mesai münzam zamlarının ödemesini mahkemese kararlaştırılmıştır.

Fakat bu zamlardan bazı kesintiler yapıldığığın haber alan işçi baş mümessili, fabrika müdürünün ziyaret etmiş durumu sormuştur.

Müdür, işçi baş mümessilini kovmuş, mümessil sorusunu tekrar etmiş, bunun üzerine hadime çağırılmıştır. Hadime, mümessile, "dışarı buyurun," demiş, mümessile de dışarı çıkmıştır. Müdürün, mümessilini kovması üstünü yaratmıştır. (İ.T.)

TUNÇBİLEKTE İŞÇİ

SENDİKASI SEÇİMİ

Tunçbilek (Özel) — Tunçbilek işçi sendikasının yıllık genel kurulu toplantısı 27. 1. 52 günü saat 17 de işçi sendikasında yapılmıştır. Sendika başkanı bir yıllık çalgıma ve hesap raporlarını okumuş, yönetim kurulu birza edilmiştir. İşçiler Tunçbilek ve Değirması Soma sen dikalarından birleşmesini istemişlerdir. — Bunu müteakip yeni yönetim kurulu seçilmiştir.

Başkanlığı kaynağı Selim Saymer, başkan vekilliğine inşaat ustabaşlarından Hüseyin Kahraman seçilmiştir. Tebrük ederiz.

(M.Y.)

TUNÇBİLEK ELEKTRİK

SANTRALİ İŞÇİLERİNE BANYO YAPTIRILMALIDIR

Tunçbilek (Özel) — G.L.I. muntakasında Amerikan Vestingus Şirketi tarafından kurulan 2000 kilovatlık elektrik santrali işçileri banyo yapamamaktadır. Buna sebep banyoya sıcak su verilmemesidir. Santralin alt katındaki küleli işçilerin durumu çok üzüdür. İşçiler küleli sınırdı kadar çimelere sınırdı kalmaktadırlar. İşçilerin dikikat nazarrı çekeriz. (M.Y.)